

Натисніть тут, щоб

КУПИТИ КНИГУ НА САЙТІ

або

замовляйте по телефону:

(0352) 28-74-89, 51-11-41

(067) 350-18-70

(066) 727-17-62

СТЕЖКАМИ БОЖИХ ЗАПОВІДЕЙ

Посібник для вчителя

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

ББК 74.261я71
С79

С79 **Стежками Божих заповідей.** Посібник для вчителя/Упор. Женчук М.Т.,
Клід І.О. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2010. — 160 с.

ISBN 978-966-10-0116-8

У цій книзі подано різні оповідки, біблійні перекази, легенди, казки, вірші, що розкривають зміст десяти Божих заповідей. Запропонований матеріал допоможе формувати у дітей духовність, етичні норми та моральні цінності, розкриє значення Божих заповідей, закладе основи релігійного виховання.

Для вихователів, вчителів початкових класів, вчителів християнської етики та батьків.

ББК 74.261я71

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина даного видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва*

ISBN 978-966-10-0116-8

© Навчальна книга — Богдан,
майнові права, 2010

Бруно Ферреро

БОЖИЙ ПЛАН

Щоб людина насправді була людиною

Господь творив наш світ з любов'ю, наповнюючи його різними чудами. Тоді ангели співали і танцювали перед Богом, який немовби бавився зі світом. Усі творіння, радісно підстрибуючи, ставали в чергу, щоб привітати Господа. Кожному з них Бог давав певні обов'язки, аби все у світі існувало в мирі та злагоді і щоби всі були щасливі.

— Ти, сонце, маєш завжди бути пунктуальним. Пам'ятай про це кожного ранку. Без тебе не було б життя на землі!

Сонечко у відповідь радісно усміхнулося.

Потім настала черга хмар, вітру, вогню, а згодом й усі інші творіння пройшлися перед Богом. Кожне хотіло дізнатися про свої завдання і зрозуміти їх.

За якийсь час Бог вийшов на прогулянку. Біля стежини, якою Він крокував, ріс колючий кущ. Господь ніжно на нього поглянув і, погладивши зелене листячко, сказав:

— Не журися, ти станеш натхненням для художників та поетів, кожен, хто тебе побачить, буде милуватися твоєю красою.

Так з'явилася троянда.

— А ти веселитимеш усіх своїм співом, — сказав Бог соловейкові.

Дельфінові Бог пояснив, що він буде легко й радісно танцювати у морських безоднях.

Настала черга слона, який ніяк не міг зрозуміти, навіщо Бог дав йому такий довгий ніс.

— Не переживай, — заспокоював слона Господь. — Там, де ти житимеш, буде дуже гаряче. З допомогою довгого носа робитимеш собі освіжаючий душ.

Останньою підійшла людина. Бог лагідно обняв її і прошепотів на вухо:

— Дарую тобі цілий світ. Це не просте завдання, але ти зможеш його виконати, якщо будеш пам'ятати мої слова. Чуєш?

І Бог сказав людині десять слів. Десять слів для того, щоб людина насправді могла бути людиною. Але вона забула ті слова. Через якийсь час Бог повторив ці слова своєму вірному другові — Мойсеєві. І той викарбував їх на кам'яних плитах, а згодом записав у Біблії.

Тих десять слів називаємо Декалогом, або десятьма Божими заповідями.

Я — Господь Бог твій

1. Нехай не буде в тебе інших Богів, окрім Мене.
2. Не взивай намарне імені Господа Бога твого.
3. Пам'ятай день святий святкувати.
4. Шануй батька твого і матір твою.
5. Не вбивай.
6. Не чужолож.
7. Не кради.
8. Не свідчи ложно на ближнього твого.
9. Не пожадай жінки ближнього твого.
10. Не пожадай нічого того, що є власністю ближнього твого.

Божі заповіді й наше земне життя

Нема на світі людини, яка не воліла б бути щасливою. Молоді й старі, бідні й багаті, вчені й невчені бажають щастя. Та проблема в тому, що загал людей шукає його в земних речах, які не в силі зробити людину щасливою. Лише Бог може зробити її такою. І з цією метою Він дав нам десять заповідей, які мають стояти на сторожі нашого щасливого життя. З десятих заповідей Господь Бог тільки три застеріг собі, а сім інших призначив для нашого добра.

Тож погляньмо коротенько на кожну, щоб ми зрозуміли їх велике значення.

Повчання.

Який сильний, який могутий є Бог, що своїм словом сотворив стільки великих, гарних і корисних речей! Все те зробив Він для Своєї слави, щоб усі хвалили Його: ангели, люди, звірята, небеса, земля, моря, сині дзвіночки на левадах. Тому говорім щодня: “Вірую в єдиного Бога — Отця, Вседержителя, Творця неба і землі”.

Коли усвідомимо, що Бог сотворив все те людям на пожиток і радість, то людське серце мусить горіти любов'ю до Творця. І запашні, гарні квіти по луках, лісах і городах дав Бог для нас, щоб нас звеселяли. І пташки сотворив Бог, щоб гарно нам співали, і бджоли, щоб зносили нам солодкий мед. А з неба гріє нас тепле проміння сонця, котре Бог також для нас сотворив.

Тому любимо найліпшого нашого небесного Отця. Найкраще заявимо свою віру і любов до Бога, коли будемо сповняти Його святу волю, себто жити маємо так, як Бог нам заповідає.

Котра є перша і найбільша заповідь?

Перша і найбільша заповідь є: Люби Господа Бога твого усім твоїм серцем, усією твоєю душею, усією силою і всіма твоїми думками.

Що нам каже перша і найбільша заповідь?

Перша і найбільша заповідь каже нам, що маємо Бога любити понад усе в світі.

Котра є друга найважливіша заповідь?

Друга найважливіша заповідь є: Люби свого ближнього, як себе самого.

ПАМ'ЯТАЙ, ДИТИНО!

Важко жилося малому Івасеві. Весь час він тинявся під чужими плотами, й нізвідки допомоги йому не було. Ні батька, ні мами, ні хатини, ні родини — нікогісінького не мав. Ходив між чужими та гірко бідував. Інші діти хлібця не похочували, булку маслом смарували, а він, було, цілий день, а то й два голодував. Іншим дітям родичі справляли вбраннячка гарненькі, і книжечки, і зшитки, і олівці

купували, а вони у школі тільки пустували. А Івась так добре вчився б, та де йому до школи!

Як служив у якогось господаря за пастуха, то той хвилиночки побавитися не дав. Ранісінько його будив і виганяв пасти худобу. Атам люта господиня в кухні тримала до послуги, і кластися спати міг щойно по всіх. Пас, працював, мучився, бідував, а на зиму все одно проганяли його з хати, щоб не годувати даром. Та й волочився між чужими людьми, обдертий і голодний.

Одного дня зморений голодом не міг уже й ходити. Присів на камінчику край дороги та витягнув руку. Там багато проходило людей, та ніхто не спішив допомогти бідоласі. Так він просидів цілий день. Аж над'їхав якийсь добродій. Він наказав візникові стримати коней і кинув Івасеві кілька сотиків у руку. При цьому почав розпитувати Івася, хто він, звідки та чому такий нещасний. Не довго розповідав Івась про свою долю. Добродій відразу розжалобився над ним і каже: “А не схотів би ти бути в мене за сина? Тобі було б добре!”

Почувши це, Івась аж розплакався з радості й каже: “Пане! Я не сином, але слугою вам буду! Я слухатиму вас та робитиму, що тільки накажете! Лишень візьміть мене до себе! Не дайте мені згинути в болоті!” І почав добродію цілувати руки.

Чоловік подав йому руку та посадив на віз коло себе. Привіз додому, нагодував, зодягнув у новеньку одежину та й каже: “Живи у мене, будь мені рідною дитиною! Я тобі все віддам! Я тебе буду годувати, зодягати, посилати до школи, а колись і увесь маєток залишу, тільки люби мене та слухай!”

— Ох, пане мій! — вигукнув Івась. — Та ви ж — мій добродій! Та ви ж мені — як батько. Я вас буду любити, я буду послушний! Та ви ж мене з пороху підняли! Ви мені стільки добра зробили та стільки ще обіцяєте! Я ніколи цього не забуду! Робіть зі мною, що хочете!

— Добре! — каже добродій. — Я дуже радію з того! Будеш моїм рідним сином! А тепер підеш зі мною, я покажу тобі місце, де ти забавлятимешся!

Сказавши це, він узяв Івася за руку та завів на великий город. Тут росли високі груші, розлогі яблуні, черешні, морелі й виноград.

Сад — як гай! Та ще більше тут було квітників із різнобарвними квітами. Тут росли зелені лаври, мірти, квітли високі мальви, півонії, левконії, іриси, тюльпани, гвоздики, айстри та безліч інших запашних квітів. Між ними крутилися рівненькі стежечки, висипані гладенько біленьким пісочком. Бриніли бджілки, співали пташки. Весело! Як у раю!

Добродій обводив Івася навкруги та й каже: “Сину! Маєш тут гарненьке місце на науку й забаву! Куди хоч, походжуйся, тільки важай, щоб ти ходив завжди стежечками й не толочив квітів. Я особливо милуюся цими запашними квітками, і мені було би шкода, коли б хто знищив хоч одну з них”.

— Ай, пане! Добродію мій! — знову залебедів Івась. — Та ж цими стежками так мило пройтися! Чому ж я мав би толочити ці чудові квітники? Моя нога ніколи на них не ступить!

І втішився добродій, горів щастям Івась. Від цього дня ріс він у добрі й достатку, весело й безжурно. Ходив до школи та вчився гідного життя. Чого тільки душа забажала, всього мав досить. Увільні хвилини забавлявся на стежечках у городі, насолоджуючись милим запахом свіжих квіток.

Та одного дня прийшли до нього товариші та й кажуть: “А чому ти, Івасю, не рвеш цих квіток? Чи не знудиться тобі все ходити стежечками та стежечками? Ходім між квітки побавимося! Як ти — син цього добродія, то маєш право!”

І в цю хвилину забув Івась про свою обітницю. Хлопці пішли вперед, а він — за ними. Вони разом толочили квіти. Ховалися між квітками, зривали пуп’янки, бавилися пелюстками. Одне слово — багато нашкодили. На стежечки понакидали корінці, землю. Аж город посумнів.

Коли прийшов добродій і глянув на цю руїну, то аж заломив руки. “Іди геть від мене, негідна дитино!” — крикнув він до Івася та відвернувся від нього.

Дороженькі діточки! Таким городом із квітками є увесь світ. Добродій — це Господь, Івась — це людина, а стежечки — це Божі заповіді. І нас визволив Господь з неволі гріха, прийняв за своїх синів, дав свої заповіді, кажучи: “Ходіть, дітоньки, цими стежечками

Моїх заповідей і не толочіть квіток, моїх дарів! Любіть і слухайте мене, а я колись віддам вам своє царство”.

Та є багато таких дітей, подібних до Івася, які слухають злих товаришів і не хочуть ходити стежечками Божих заповідей. Нерозумно толочать вони квітки Божої ласки та добродійства. Стежечки Божих заповідей закидають корінцями зла та забруднюють болотом гріха. Яку прикрість вони завдають своєму Панові й найбільшому Добродієві! Забувають, що без Нього згинули б прошаками в поросі на дорозі. А Господь нас із пороку підняв, прийняв за своїх синів, і все, що маємо, — від Нього.

Тому любіть і слухайте Господа Бога! Не дайтеся, діточки, намовити вас злим товаришам, ходіть завжди стежечками Божих заповідей, то знайдете ними до городу вічного щастя в небі.

Заповідь 1

Нехай не буде в тебе інших богів, крім Мене

ПОЯСНЕННЯ ПЕРШОЇ ЗАПОВІДІ

Перша заповідь каже вірити тільки в одного Бога, Його любити, на Нього надіятись, Йому служити і молитися. Отже, не вільно займатися чарами, ворожбитством, викликанням духів.

Шануймо Господа Бога зовнішньо через постійне дотримання Божих заповідей, через прилюдний культ, беручи участь у недільній св. Літургії, у св. Тайнах Сповіді і св. Причастя, через наші усні молитви і знак св. хреста, через додержування приписів Церкви щодо постів, через поклони, стояння чи биття в груди під час відправ у церкві. Усім тим ми прилюдно засвідчуємо наше глибоке Богочитання, а нашим ближнім даємо добрий приклад дотримання першої Божої заповіді.

Подумай

1. Наш Господь прагнув неба, землі і всіх сотворинь (особливо людей) так, як мама прагне дитини.

2. Який великий і чудовий наш Господь! Він тільки чекає, щоб ми Його любили, але нікого не примушує до цього.

3. Ми не повинні задовольнятися марними мінливими речами, як, наприклад, багатство, кар'єра, тому що не існує нічого кращого від Бога.

4. Любити ближнього означає сказати йому: “Ти є для мене єдиний”.

5. У моєму житті Бог завжди буде на першому місці!

В народі кажуть

1. Без Бога — ані до порога.

2. До Бога вживай, а рук прикладай.

3. Хто шукає Бога пильно, той знайде Його.

4. Бог — криниця води живої.

5. Правдиве ім'я Боже і велична Його слава на землі.

6. Йти до Бога — завше відкрита дорога.

БОГДАНКОВА МОЛИТВА

Малий Богданко набавився у дворі та прибіг голодний до хати. Мама вже зварила вечерю й подала йому тарільчик кашки з молочком. Богданко дуже любив таку кашку, тож з'їв її зі смаком. Відтак схилив голівоньку на стіл і тільки кліпав оченятами, так хотілося вже спати. Але мати скоренько зіграла його з лавчини та й каже: “Клякай, Богдане, та відмов молитву! Бачу, що вже хочеш спати, то постелю тобі ліжко!”

Клякнув Богданко та почав молитися вголос. Але все йому щось перешкоджало. То муха сіла на носик, то двері рипнули. Та все-таки помолвився, а мати подала йому ще водички, щоб ніжки обмив, бо були дуже запорошені. Тепер уже поклався в ліжко, але спати якось перехотілося. Покопирсався під периною на цей бік і на той бік та й каже до дідуся, який читав книжку: “Дідусеньку біленький! Арозкажіть мені казочку!”

Усміхнувся дідусь, зняв окуляри і промовив: “Добре, синочку! Розповім, та не казочку, а таки правду. Тільки слухай уважненько, щоб зрозумів усе докладненько!” — Богданко приготувався уважно слухати, а дідусь почав розповідати:

“В одному селі жила бідна вдовиця. Чоловік її загинув, тому мусила сама працювати для себе й для свого Дмитрика-одиначка. Усього не вистачало: й чим затопити у печі, й прибратися, та й хлібця свого не було. Коли вдова ще здужала працювати, то завжди щось приносила до хати. Але одного разу захворіла й вже кілька днів лежала в ліжку. Про себе не дбала, тільки шкода їй було, що Дмитрик голодував.

Одної днини приликала його до себе та каже: “Піди-но, Дмитрику, на друге село до вуйка Миколи! Він недавно повернувся з Америки й усього має досить. Кажуть, що він чужим помагає, хто тільки попросить. Будеш його просити, може б, і нам чим допоміг! Чую, що не скоро буду могли знову сама працювати!”

Послухав Дмитрик маму та пішов. Перейшовся вуличками поміж загороди та спинився коло газдівства вуйка Миколи. Тут стояла велика мурована хата під бляхою, стайні, стодоли, стоги й оборogi. На оборі припнуті гарні коні, корови, а дробу стільки, що й не перелічити.

Обдертий і голодний Дмитрик сперся на ворота і дивився на індиків. Вони повагом ходили по подвір'ї, напушували своє пір'ячко

та щось гнівно шипіли. Крилами сягали аж до землі, хвіст укладали у віяльце, а червоні коралі набрякали, як горіхи.

З другого кінця подвір'я вибігла з буряків сіменатенька курочка, що тримала в дзьобі хруща. Друга, чубатенька, хотіла його відібрати. Смішно бігали по всьому подвір'ї, аж підбігла качечка й хрущика з'їла.

Раптом вгорі щось залопотіло. Дмитрик задер голову догори й побачив на даху багато голубів. Сині, червоні, біленькі — всі гарненькі. Вони ходили по стрісі, воркотали, цілувалися, аж Дмитрик усміхнувся. Довгенько так постояв собі. Задивився на цих голубів, що навіть не зауважив, як вийшов із хати гарно вбраний вуйко Микола та й пішов стежкою в село. Був би й до вечора так стояв, але підійшов до нього наймит і каже: “А йди-но, обдертий волоцюго, від воріт! Будеш тут заглядати, щоб вночі щось потягнути?!” — Дмитрик, наче збудившись із просоння, пішов ні з чим назад додому”.

— Ото недбалий і нерозумний хлопчище! — сказав Богданко та зі злості аж підвівся на ліжку. — І знову буде голодувати!

— А так! — притакнув дідусь. — Замість увійти до хати, гарненько привітатися з вуйком і попросити його, щоб дав хліба, грошенят, то він заглядав по стріхах. Такі недбалі й нерозумні всі люди. Замість думати про Бога та просити Його, щоб дав їм ласки, здоров'я та хліба, то вони устами моляться, а думкою та очима заглядають за мухами та котиками. Нічого не отримують від Бога, так як і Дмитрик пішов від вуйка Миколи із порожніми руками. А колись на Страшнім Суді підійде до них слуга Божий і скаже: “А йдїть геть, недбалі, від небесних воріт!”

Аж тепер зрозумів Богданко, до чого дідусь розказував йому таке оповіданнячко. Він теж був подібний до цього Дмитрика. Молився нині недбало. Обганяв мушки від носика, оглядався за котиком, споглядав на двері, а не вдивлявся на образ, не думав про розмову з самим Богом. Засоромився, затуливши обличчя подушкою. Постановив відтепер інакше молитися, щоб ніколи не переступати першої заповіді Божої.